

ZAKON
O UPRAVNOM POSTUPKU

PRVI DIO - OPĆE ODREDBE

I - OSNOVNA NAČELA

1. Važenje Zakona

Član 1.

(1) Ovim zakonom utvrđuju se pravila upravnog postupka po kojima postupaju organi uprave Bosne i Hercegovine kad u upravnim stvarima, neposredno primjenjujući propise, rješavaju o pravima, obavezama ili pravnim interesima građana, pravnih osoba ili drugih stranaka u upravnim stvarima koje su u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine.

(2) Po ovom zakonu dužne su postupati javne korporacije i javna preduzeća (društva), ustanove i druge pravne osobe Bosne i Hercegovine, kad u vršenju javnih ovlaštenja (u daljem tekstu: institucije koje imaju javna ovlaštenja) koja su im povjerena zakonom, rješavaju u upravnim stvarima.

2. Poseban postupak

Član 2.

Pojedina pitanja postupka za određenu upravnu oblast mogu se samo izuzetno, posebnim zakonom, urediti drugačije nego što su uređena ovim zakonom, ako je to nužno za drugačije postupanje u tim pitanjima, s tim da ne mogu biti protivna načelima ovog zakona.

3. Supsidijarna primjena zakona

Član 3.

U upravnim oblastima za koje je zakonom propisan poseban postupak, postupa se po odredbama tog zakona, s tim da se po odredbama ovog zakona postupa u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom.

4. Načelo zakonitosti

Član 4.

(1) Organi uprave i institucije koje imaju javna ovlaštenja, kada postupaju u upravnim stvarima, dužni su te stvari rješavati na osnovu zakona i drugih propisa, kao i općih akata institucija koje imaju javna ovlaštenja i koje one donose na osnovu javnih ovlaštenja.

(2) U upravnim stvarima u kojima je organ, odnosno institucija koja ima javna ovlaštenja, zakonom ili na zakonu zasnovanom propisu, ovlašten da rješava po slobodnoj ocjeni, rješenje mora biti doneseno u granicama ovlaštenja i u skladu s ciljem s kojim je ovlaštenje dato.

(3) Pravila postupka, utvrđena odredbama ovog zakona, važe i za slučajeve u kojima je institucija, koja ima javna ovlaštenja, ovlaštena da u upravnim stvarima rješava po slobodnoj ocjeni.

5. Zaštita prava i sloboda građana i zaštita javnog interesa

Član 5.

(1) Kad organi uprave i institucije koje imaju javna ovlaštenja vode postupak i rješavaju, dužni su strankama omogućiti da što lakše zaštite i ostvare svoja prava u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i sloboda i Aneksom 6 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, vodeći pri tom računa da ostvarivanje njihovih prava ne bude na štetu prava drugih osoba, niti u suprotnosti sa zakonom utvrđenim javnim interesom.

(2) Kad službena osoba koja rješava neku upravnu stvar, s obzirom na postojeće činjenično stanje, sazna ili ocijeni da određena stranka ima osnova za ostvarenje nekog prava, upozorit će je na to.

(3) Ako se na osnovu zakona strankama nalažu kakve obaveze, prema njima će se primjenjivati one mjere predviđene propisima, koje su za njih povoljnije, ako se takvim mjerama postiže cilj zakona.

6. Načelo transparentnosti

Član 6.

Organi uprave i institucije koje imaju javna ovlaštenja kad postupaju u upravnim stvarima, dužni su svakoj fizičkoj i pravnoj osobi osigurati pravo pristupa informacijama, u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00).

7. Načelo javnosti

Član 7.

Postupak pred organima uprave i institucijama koje vrše javna ovlaštenja je javan. Službena osoba, koja vodi postupak, može isključiti javnost, samo u slučajevima kada je to zakonom izričito predviđeno.

8. Načelo efikasnosti

Član 8.

Kad organi uprave i institucije, koje imaju javna ovlaštenja, rješavaju u upravnim stvarima, dužni su osigurati efikasno ostvarivanje prava i interesa građana, preduzeća (društava), ustanova i drugih pravnih osoba, što obuhvata dobru organizaciju na izvršavanju poslova od organa, koja osigurava brzo, potpuno i kvalitetno rješavanje upravnih stvari u upravnom postupku, uz svestrano razmatranje tih stvari.

9. Načelo materijalne istine

Član 9.

U postupku se mora utvrditi pravo stanje stvari, i u tom cilju moraju se potpuno i pravilno utvrditi sve činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja.

10. Načelo saslušanja stranke

Član 10.

(1) Prije donošenja rješenja, stranci se mora pružiti mogućnost da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja.

(2) Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjenja stranke samo u slučajevima kad je to zakonom određeno.

11. Ekonomičnost postupka

Član 11.

Postupak se ima voditi brzo i sa što manje troškova i gubitka vremena za stranku i druge osobe koje učestvuju u postupku, ali tako da se pribavi sve što je potrebno za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja i za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja.

12. Pomoć neukoj stranci

Član 12.

Organ koji vodi postupak starat će se da neznanje i neukost stranke, i drugih osoba koje učestvuju u postupku, ne bude na štetu prava koja im po zakonu pripadaju.

13. Ocjena dokaza

Član 13.

Koje će činjenice uzeti kao dokazane, odlučuje ovlaštena službena osoba po svom uvjerenju, na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno, i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka.

14. Samostalnost u rješavanju

Član 14.

(1) Organ vodi upravni postupak i donosi rješenje samostalno u okviru ovlaštenja datih zakonom, drugim propisima i općim aktima.

(2) Ovlaštena službena osoba organa nadležnog za vođenje postupka samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti, i na osnovu utvrđenih činjenica i okolnosti primjenjuje propise, odnosno opće akte na konkretni slučaj.

15. Pravo žalbe

Član 15.

(1) Protiv rješenja donesenog u prvom stepenu, stranka ima pravo žalbe. Samo zakonom može se propisati da u pojedinim upravnim stvarima žalba nije dopuštena, i to ako je na drugi način osigurana zaštita prava i zakonitosti.

(2) Ako nema organa uprave drugog stepena, žalba protiv prvostepenog rješenja može se izjaviti samo kad je to zakonom predviđeno. Tim zakonom odredit će se i organ koji će rješavati po žalbi.

(3) Pod uslovima iz ovog zakona, stranka ima pravo žalbe i kad prvostepeni organ nije u određenom roku donio rješenje o njenom zahtjevu, odnosno ne donese rješenje u postupku po službenoj dužnosti, a u interesu stranke.

(4) Protiv rješenja donesenog u drugom stepenu, žalba nije dopuštena.

16. Konačnost rješenja

Član 16.

Rješenje protiv kojeg se ne može izjaviti redovno pravno sredstvo (žalba) u upravnom postupku (konačno u upravnom postupku), a kojim je stranka stekla neko pravo, odnosno kojim su stranci određene neke obaveze, može se poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo u slučajevima koji su ovim ili drugim zakonom predviđeni.

17. Pravomoćnost rješenja

Član 17.

Rješenje protiv koga se ne može izjaviti žalba niti pokrenuti upravni spor (pravomoćno rješenje), a kojim je stranka stekla određena prava, odnosno kojim su stranci određene neke obaveze, može se poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo u slučajevima koji su ovim ili drugim zakonom predviđeni.

18. Upotreba jezika i pisma

Član 18.

- (1) Upravni postupak vodi se na bosanskom, hrvatskom ili srpskom jeziku.
- (2) Organ koji vodi upravni postupak osigurava ravnopravnu upotrebu bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika.
- (3) Ako se postupak ne vodi na jeziku stranke, organ koji vodi postupak dužan je da joj omogući da prati tok postupka na svom jeziku, kao i da joj pozive i druga pismena dostavlja na njenom jeziku i pismu. Organ će poučiti stranku, odnosno drugog učesnika o mogućnosti korištenja njenog jezika u postupku, a u zapisnik će se zabilježiti da je stranka, odnosno drugi učesnik poučen o tom pravu i njegova izjava, u vezi s datom poukom, unijet će se u zapisnik.
- (4) Stranke i drugi učesnici u postupku koji nisu državljani Bosne i Hercegovine, a ne znaju jezik na kome se vodi postupak, imaju pravo tok postupka pratiti preko tumača (prevodioca).
- (5) U upravnom postupku službena pisma su latinica i ćirilica.

19. Upotreba izraza "organ"

Član 19.

Pod organom koji vodi postupak, odnosno rješava u upravnim stvarima, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se organi uprave i institucije koje imaju javna ovlaštenja iz člana 1. ovog zakona.

II - NADLEŽNOST

1. Stvarna i mjesna nadležnost

Član 20.

- (1) Stvarna nadležnost za rješavanje u upravnom postupku određuje se po propisima kojima se uređuje određena upravna oblast ili po propisima kojima se određuje nadležnost pojedinih organa.
- (2) Mjesna nadležnost određuje se prema sjedištu organa, odnosno prema sjedištu organizacione jedinice u sastavu organa.

Član 21.

- (1) Za rješavanje u upravnim stvarima u prvom stepenu stvarno je nadležan organ uprave Bosne i Hercegovine, ako zakonom nije određena nadležnost organa uprave u entitetu kod prenesene nadležnosti.
- (2) Ako propisom, kojim se uređuje određena upravna oblast, nije određeno koji je organ uprave Bosne i Hercegovine stvarno nadležan za rješavanje u određenoj upravnoj stvari iz nadležnosti institucija BiH, a to se ne može utvrditi po prirodi stvari, takva stvar spada u nadležnost organa uprave Bosne i Hercegovine, koji odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.